

φανής φυσιολόγος Χούζεϋ, παρεκάλεσε τὴν κυ-
βέρνησιν νὰ ἔξετάσῃ τοὺς ὄχετοὺς τῶν μεμολυ-
σμένων προστείων δἰ’ εὐσυνειδήτων μηγανικῶν·
πράγματι δὲ εὑρὸν οὗτοι, ὅτι τὰ δηλητηρώδη
ἀέρια ἀνεπτύσσοντο κατ’ ἔξογὴν ἐν τῷ μέρει ἐ-
κείνῳ, ὅπερ ἔθεωρεῖτο κέντρον τῆς ἐπιδημίας.
Ἐν τούτοις δὲ Κ. Πάουερ δὲν ἀπέδεξατο τὴν ἐ-
τυμογορίαν τοῦ συμβουλίου, δρῦῶς ἀντιπαρατη-
ρήσας, ὅτι ὁ χῶρος τῆς ἐπιδημίας ήτο πολλῷ εὐ-
ρύτερος ἔκεινου, διὸ κατεμόλυνον αἱ ἀπὸ τῶν δ-
χετῶν ἀναθυμιάσεις. Ἐν ταῖς πλείσταις τῶν
οἰκιῶν, ἔνθα ἡματίαν ἡ διφθερίτις, οἱ δύστοι
ἡσαν ἀνελλιπεῖς, οὐδεμιᾶς δὲ οὐδαμόθεν ἔξηρ-
χετο θανατηρόφρος ἀναθυμιάσις. Μετ’ ἐπανει-
λημένας λοιπὸν ἔρευνας, δὲν ἐδίστασεν δ
Πάουερ νὰ βεβαιώσῃ, ὅτι ἀρχὴ τῆς διφθερίτιδος
εἶναι τὸ γλυκύτατον καὶ ἀθρότατον τῶν πο-
τῶν, ὅπερ αἱ μητέρες ἐπέχουσι τοῖς τέκνοις,
τὸ γάλα. "Οτι τὸ γάλα γεννᾷ κόκκινα ἔξαν-
θήματα καὶ ἀλλας τῶν ἐντοσθίων νόσους, περὶ¹
τούτου οὐδεμίᾳ δύσταται ἀμφιβολία. Ἐξετά-
σας δὲ Πάουερ τὸ γάλα 2700 οἰκιῶν ἐντὸς τῆς
περιοχῆς τοῦ ἐπιδημικοῦ νοσήματος, εὗρεν, ὅτι
ἐκ τούτων αἱ μὲν 473 ἡγεράζουν τὸ γάλα παρὰ
δύο ἐν τῇ πόλει γαλακτοπωλῶν, οἱ τινες τὸ ἐ-
ποίζουντο ἐκ μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πηγῆς, αἱ δὲ
ἐπίλοιποι 2227 τὸ ἡγεράσαν παρ’ ἄλλων πη-
γῶν διαφέρων. Ἐκ τῶν 473 οἰκιῶν προ-
σεβλήθησαν ὑπὸ τῆς διφθερίτιδος 68, ἥ-
τοι ἐκάστη ἑδόμην οἰκια· ἐκ δὲ τῶν 2227
προσεβλήθησαν μόλις 30, ἥτοι ἐκάστη πέμ-
πτη καὶ ἑδόμηκοστή. "Οπου λοιπὸν οἱ πα-
τέδες ἐγεύσαντο τοῦ κακοῦ γάλακτος, ἀνεπτύ-
χθη ἡ ἐπιδημία δωδεκάκις εὐρύτερον. Ἐν τού-
τοις δὲ Πάουερ δὲν ἡρέσθη εἰς τὸ κακιοφράκτης
ἔξαρόμενον, ἀλλ’ ἔθουλεύητη νὰ ἀκριβώσῃ καὶ ἐ-
λέγῃ τὴν περὶ ἀναθυμιάσεων θεωρίαν. Ἡρεύ-
νησεν ἐκ δευτέρου ἔκεινας μόνον τὰς οἰκιας, αἱ
τινες ἔπασχον ἀμά μὲν ὑπὸ τῆς φαύλης ὀχετο-
ποιίας, ἄμα δὲ εἰχον γευθῆ τοῦ κακοῦ γάλα-
κτος. "Οπου οἱ πατέδες καὶ οἱ πρεσβύτεροι εἴχον
πίει γάλα ἀσθενεῖς, ἐκεῖ τὸ νόσημα ἀνεπτύχθη
τρὶς καὶ δεκάκις εὐρύτερον, ἢ ἐν ταῖς λοιπαῖς
οἰκιαῖς ταῖς πασχούσαις μόνον ὑπὸ τῶν ἀναθυ-
μιάσεων. Συναρμολογήσας μετ’ ἐπιμονῆς ἀληθῶς
ἄγγικῆς τὰ νεώτατα συμπεράσματα πρὸς μυ-
ρίας παρατηρήσεις, δις εἴχε συλλέξεη ἐκ παρα-
πλησίων ἀλλοθεν ἐπιδημιῶν, ἀνεκάλυψεν, ὅτι
οἱ κατὰ τόπους νοσοῦντες ἔπινον ἐκ τοῦ γάλα-
κτος μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς δαμάλεως, καὶ διτὶ ἐν
ἔπωληθη τὸ τῆς αὐτῆς δαμάλεως γάλα, αἵρονται
καὶ ἀνευ τιὸς βαθμιαῖς ἀλλοιώσεως προσεβλή-
θησαν ἐφ’ ἀπαξ τεσσαρεσκαίδεκα οἰκια. Ο
Πάουερ δὲν δύναται εἰσέτι νὰ εἴπῃ που ἔγκειν-
ται τὰ πρῶτα σπέρματα τῆς ἀσθενείας γάλα-
κτος, οὐδαμῶς δι’ οὐδεμιᾶς κιθηλοποιοῦ με-

όδου παρανοθευμένου. Ἐξήτασε καὶ τὸ ὕδωρ,
δι’ οὗ ἐποτίζετο ἡ δάμαλις καὶ τὰ ἀγγεῖα ἐξ
ῶν ἔπινε, καὶ τὰ εὔρεν ἀμόλυντα καὶ καθαρὰ
ἀπὸ γάλακτος, ἄμμου καὶ οἰούδηποτε ἄλλου ἢ
ὕλης σαπρᾶς. Κατέληγε λοιπὸν εἰς τὸ συμπέ-
ρασμα, ὅτι αὐτὸ τῆς δαμάλεως τὸ γάλα εἶγεν
ἴδιότητας, ἐνδεχομένας νὰ ἀναπτύξωσι τὸ νόση-
μα παρὰ τοῖς γενουμένοις· δὲν ηύτυχησεν ὅμως
νὰ εὔη ὁ ποικίλιτες ὑπάρχουσιν αἱ περὶ ὃν δὲ
λόγος ίδιότητες, ἢ ὁ ποικίλιτινες τελεσιουργῶνται
ἐν τῷ τῆς δαμάλεως δργανισμῷ ἀφανεῖται οὐρ-
γίοις. Μήπως ἀρά γε προσθάλλονται καὶ δαμά-
λεις ὑπὸ τῆς διφθερίτιδος; Τούτου δὲ ἀληθεύον-
τος, μήπως μεταδίδεται τὸ νόσημα διὰ τοῦ γά-
λακτος αὐτῶν; Ἡ λεγομένη συνάγγη, ἡ πολ-
λάκις συγγενένη τῇ διφθερίτιδι, ἐπισκήπτει δὴ
εἰς ἵππους, βόας, πολλῷ δὲ συγνότερον εἰς κύ-
νας καὶ χοίρους. Τί παράδοξον, ἐὰν οἱ βόες προ-
σθάλλονται καὶ ὑπὸ διφθερίτιδος, ἥτις διὰ τοῦ
γάλακτος αὐτῶν μεταδίδεται τοῖς ἀνθρώποις,
ώς οἱ τυφειδεῖς πυρετοί; Ἄρος οὖ αἱ παρατη-
ρίσεις τοῦ Κ. Πάουερ ἐπιβεβαιώθησαν καὶ ὑπὸ²
ἄλλων ιατρῶν, ἡ ἐν Λονδίνῳ παθολογικὴ ἑται-
ρία, συνεργούσης γενναίως τῆς κυβερνήσεως, ἐ-
πειχείρησε νὰ ἀκριβώσῃ πρῶτον μὲν κατὰ πόσον
ἔχεται δρθότητος ἡ τοῦ Πάουερ θεωρία, ὅτι ἐν
τῷ γάλακτι λανθάνουσι τὰ σπέρματα τοῦ νο-
σήματος, εἰτα δὲ τινα τὰ ἐπὶ τῆς δαμάλεως
συμπτώματα, δι’ ὃν τοῦτο ἐψυχίζεται. Μετὰ
τὴν ἀκριβώσιν τῶν δύο τούτων δρῶν, ἔργον τῶν
κυβερνήσεων ἔσται νὰ προλάβωσι τὴν διάδοσιν
τοῦ κακοῦ, ώς προλαμβάνουσι τὴν τριχίνης.
"Υπὸ τὴν ἔποψιν τῆς προφυλάξεως, ἡ ἀγγική
σχολὴ προηγεῖται ἐκ πολλοῖς καὶ αὐτῆς τῆς
βιενναίας· ὁ εύτυχήτας δὲ νὰ προσθῇ εἰς τὴν
θεωρίαν τῆς προφυλάξεως καὶ τὴν τῆς θεραπείας,
θὰ ἀνακηρυχθῇ εὐεργέτης τῆς ἀνθρωπότητος καὶ
θὰ δρέψῃ στεφάνους, οἵους δὲ Γέννερ, δ Νουπου-
τρέν, δ Ροκιτάνσκης καὶ ἄλλοι ήρωες τῆς πα-
θολογίας καὶ ἀνατομικῆς ἐπιστήμης.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ ΚΑΘ’ ΕΒΔΟΜΑΔΑ

Οἱ σπόργοι χρησιμένουσι πρὸς καθαρισμὸν
πλείστων ὄσων πραγμάτων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ δ-
υ.ως ἔχουσι χρέιαν καθαρισμοῦ, τὸ ἀπλούστα-
τον δὲ μέσον πρὸς τοῦτο εἶναι τὸ ἀκόλουθον·

Κόψατε ἐν λεμόνιον, θέσατε αὐτὸ ἐντὸς λε-
κάνης καὶ ἐπιχύσατε ζέον ὕδωρ ὄσον δύο πο-
τήρια· ὅταν ἀποψυχῇ τὸ ὕδωρ ἐπαρκῶς, ὥστε
νάνεχηται αὐτὸ ἡ χείρ, ἐμβάλλετε τὸν σπόρ-
γον καὶ ἀφίνετε αὐτὸν καθ’ ὅλην τὴν νύκτα ἐν
τῷ ὕδατι. Τὴν πρωτεῖν δ σπόργον θὰ ἔναι κα-
θαρώτατος. Ἡνοεῖται ὅτι ἡ ἀνωτέρω σημειο-
μένη ἀναλογία τοῦ ὕδατος εἶναι ἐπαρκής διὰ
μέτριον σπόργον, ἀνάγκη δὲ ναύξηθῇ ἀναλόγως
τοῦ μεγέθους αὐτοῦ.